

KRUWKI (13) *ai*

kruwki (8), **kruchki** (5); kruwki *FalZioł* (8); kruchki *GlabGad* (4), *SienLek*.

comp kruwcz(e)jszy *FalZioł* (2), kruchci(e)jszy (1) *GlabGad*, [kruchcz(e)jszy].

sg m N kruwki, kruchci(e)jszy (3). \diamond *f N* kruwk(a) (2). \diamond *n N* kruwki(e), kruwcz(e)jsz(e) (6), kruwko (1); \sim (*attrib*) -(e) (2); (*praed*) -(e) (4), -o (1) *FalZioł* (4:1). \diamond *G* kruchki(e)go (1).

Składnia comp: kruwciejszy niż co (2).

Sł stp notuje, *Cn brak*, *Linde XVI w.*

1. *Dający się łatwo rozdrobnić, łamliwy* (13) : SZpięglas ięsth krušecz podobny ołowowi/ iedno iż ięst rzecz barzo kruwka kthorą możesz sętrzeć albo sflucz *FalZioł* III 39c; Napierwey wezmi poł funtha blaywafu/ [...] wftaw na ogień á warz [...] tedy potym wezmi siekierę y na kropić na nią trochę tey małci/ ięstliż sftwardnieie na siekierze, Tedy ono iuż z iąc z ognia/ iedno aby też nie kruwko było, A ięstliby kruwko było tedy oliwy kęs przylać *FalZioł* V 107, I 116a.

Wyrażenie: »kruchciejszy ku łamaniu« (1): Czemu chleb z miodem pieczony kruchcieyſzy bywa ku łamaniu niż z proftą wodą mieſzany *GlabGad* G7v.

Szereg: »kruchki i połomny« (1): miod chocia ſam z siebie ięst lipki y klijowati, wſzakoż dla ſwey ciepłoci też wyfuſza, á tak czyni barziej chleb kruchki y połomny. *GlabGad* G7v.

a. *O pożywieniu: nie twardy, dobry do jedzenia* (8) : Agreſt ktory ięst pozołciały ku czyrwonoſci fkłonny/ ięst kruwki cierpniący y barzo kałaiący w ięzyk *FalZioł* I 155d; Mięſo zwierząt pałących ſie na gorach ięst lepſze y kruwczeyſze niż mięſo zwierząt doma pałących ſie. *FalZioł* V 63v, I 95d [2 r.], IV 44d; *GlabGad* E3v; [NApus/ ięst tho źiele Włochom poſpolite/ á rzepie bárzo podobne/ [...] ále wždy twárdſzy ięst w ſwym rodziáu niżli rzepá/ ále ſłodſzy iteż kruchczeyſzy. *Cresc* 1571 251 (*Linde*)].

Szeregi: »mięszszy a kruchki« (1): Czemu mięſo miąſſze á kruchkie lepiej ſie trawi, y więtſzą moc dawa niż ſubtilne. *GlabGad* H3v.

»miękki a kruchki« (1): A zwłazczá ktorekolwiek [*kaczki, łabędzie, czaple*] máiá [!] mięſo miękkie á kruchkie *SienLek* 7v.

2. [*O żelazie lub drewnie: podatny na obróbkę*: Drzewo to [*sorbowe*] ięst twarde a oſtre wſzakoż barzo kruchkie dla tego czyfcie ſie hebluie *Cresc* 1549 442 (*Linde*).

Szereg: »twardy a kruwki«: dla czego dobrze mieć gwoździe gotowe z stali, bo stal twarda a kruwka *UstWojsk* 1559/84.]

Synonimy: 1. łomny, połomny.

Cf **KRUCHY, NIEKRUWKI**